ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය සඳහා ජනතා අධීක්ෂණය

සංශෝධිත අධීක්ෂණ ක්‍රමවේදය - මෙවලම්

කාන්තා අයිතිය - මොඩියුලය

<u>ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම හා සබැඳිය - සම්මත රාමුව (පිටුව 1)</u>

ලොව පුරා ආහාර නිෂ්පාදකයින්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් කාන්තාවන් වේ. බොහෝ ප්‍රජාවන්හි, “ශාක, ජෛව විවිධත්වය සහ බීජ සම්බන්ධ සාම්ප්‍රදායික දැනුම ඇත්තන් වන්නේ කාන්තාවන් ය. එය වෙනත් වචනවලින් කිවහොත්,“ අපගේ ආහාර දාමයේ පූර්වගාමීන් කාන්තාවන්ය. පශු සම්පත් පාලනය, වනාන්තර, ගංගා, විල් සහ මුහුද ආරක්ෂා කිරීම සහ ධීවර කර්මාන්තයේ දී - දැල් රෙදි විවීම සහ මසුන් ඇල්ලීමේ සිට මත්ස්‍ය වෙළඳාම සහ සැකසුම් දක්වා ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් කාන්තාවන් විසින් ඉටු කරයි. මීට අමතරව, ගෝලීය වශයෙන් බොහෝ කාන්තාවන් සැබවින්ම ආහාර නිෂ්පාදකයින් වන අතර, සෑම කාන්තාවක්ම පාහේ පිරිමි, පවුල් සහ ප්‍රජාවන්ගේ “ආහාර සොයන්නන්, සකසන්නන් සහ පෝෂකයන්” ලෙස ක්‍රියා කරති. ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත නියම වූ භූමිකාවන් හේතුවෙන්, “ ලොව පුරා (කාන්තාව) නාගරික හා ග්‍රාමීය සන්දර්භයන්හි වැටුප් රහිත, සමාජ ප්‍රජනන කටයුතුවල බරින් වැඩි ප්‍රමාණයක් දරති ” සංක්‍රමණික අවස්ථාවල පවා පැය 10 කට අධික කාලයක් මේ සඳහා යොදවති.

එහෙත් කාන්තාවන් දිගින් දිගටම අසමාන ලෙස බඩගින්නේ බලපෑමට ලක්වෙති. පසුගිය SOFI වාර්තාවට අනුව, ගෝලීය වශයෙන් පිරිමින්ට වඩා කාන්තාවන් අතර ආහාර අනාරක්ෂිත භාවය මධ්‍යස්ථ හෝ බරපතල මට්ටමේ, ඉතා බරපතල මට්ටමේ ඇත. කාන්තාවන් බොහෝ දුරට ආහාර පද්ධතිවල අදෘශ්‍යමාන වී ඇති අතර ඔවුන්ගේ වැඩ සහ භූමිකාවන් “පුළුල් ලෙස හඳුනාගෙන නොමැත. එසේම, “කාන්තාවන්ගේ අත්දැකීම් සහ ආහාර සඳහා ප්‍රවේශය, ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව පමණක් නොව, ඔවුන්ගේ ජාතිය, පංතිය සහ ලිංගික දිශානතිය අනුවද සිදුවේ. සියලු කාන්තාවන් ප්‍රචණ්ඩත්වයෙන් හා යම්කිසි ආකාරයේ වෙනස් කොට සැලකීම්වලට භාජනය වන බව සත්‍යයකි”. ප්‍රචණ්ඩත්වයට විවිධ හැඩයන් ගත හැකිය. කාන්තාවන්ට ආහාර සහ පෝෂණය සඳහා ඇති අයිතිය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට බාධකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. සමහර ස්ථානවල (කාන්තාවන්) අඩුවෙන් නියෝජනය වන අතර ආහාර ප්‍රතිපත්ති, පර්යේෂණ සහ දත්ත වලින් ඔවුන්ව මකා දමනු ලැබේ. වෙනත් අවස්ථාවල දී, කාන්තාවන්ගේ ආහාර සහ ශාරීරික ස්වාධීනත්වය, අධිකාරීභාවයෙන් සහ ආගමික ගතානුගතිකවාදය මගින් සීමා කරනු ලැබේ. ලොව පුරා කාන්තාවන්ගේ ඉඩම් හා සම්පත් සූරාකනු ලැබේ. “එහෙත් කාන්තාවන් තම ස්වාධීනත්වය සංවිධානය කිරීම, බලමුලු ගැන්වීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම යන දේශපාලන විෂයයන් ලොව පුරා සිදු කරති. ආහාර පද්ධති පරිවර්තනය කිරීමේදී ඔවුන් ක්‍රියාකාරීව කටයුතු කරති.

[1] Andrews, Donna and Lewis, Desiree. *Decolonising Food Systems And Sewing Seeds Of Resistance*. Johannesburg: African Center for Biodiversity, 2017. p. 2. Quoted in Watch 2019, framing piece.
[1] FIAN International. "Fishing for Gender Justice on Women's Day". March 8, 2019. Available at: www.fian.org/en/news/article/fishing-for-gender-justice-on-womens-day-2165.
[1] Right to Food and Nutrition Watch 2019, framing piece.
[1] SOFI Report 2020. http://www.fao.org/publications/sofi/2020/en/

[1] *Watch* 2019 press release.

ආහාර සහ පෝෂණය අයිතිය පිළිබඳ පූර්ණ තේරුම් ගැනීමකදී කාන්තා අයිතිය අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ. වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්, ආහාර සහ පෝෂණය සඳහා ඇති අයිතිය කාන්තාවන්ගේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ පූර්ණ අවබෝධය තුළ අන්තර්ගත විය යුතුය. සියළුම රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය නොවන බවට වග බලා ගැනීම සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය ඇතුළුව වෙනස් කොට සැලකීම් සිදු නොකිරීමට රාජ්‍යය බැඳී ඇත. කුසගින්න සහ මන්දපෝෂණය තුරන් කිරීම සඳහා, කාන්තාවන්ගේ කාර්ය හඳුනා ගැනීම සහ " ලිංගික අයිතිවාසිකම් සහ ප්‍රජනන අයිතීන් (SRR) සහ ප්‍රමාණවත් ආහාර හා පෝෂණය සඳහා මානව අයිතිවාසිකම් ඇතුළුව කාන්තාවන්, ගැහැණු සහ ළමා අයිතිවාසිකම් අතර සම්බන්ධතා" තේරුම් ගැනීම සහ ආමන්ත්‍රණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ප්‍රධාන අගයන් කිහිපයක්

කාන්තාවන් සියළුම ආහාර වලින් 50% කට වඩා වගා කරයි

- තවමත් ලෝකයේ ආහාර වලින් 70% ක් අනාරක්ෂිත ය

- කෘෂිකාර්මික කම්කරුවන්ගෙන් බහුතරයක් කාන්තාවන් නියෝජනය කරයි,

- තවමත් ඔවුන්ට ගෝලීය වශයෙන් ඉඩම් වලින් 5% කට පමණක් ප්‍රවේශය හෝ පාලනය තිබේ

- වැඩ සඳහා කාන්තාවන්ට, පිරිමින්ට වඩා පැයකට XXX අඩු මුදලක් සාමාන්‍යයන් ගෙවනු ලැබේ

- සමහර කලාපවල කාන්තාවන් දිනකට පැය 10 ක වැටුප් රහිතව වැඩ කරති

- කාන්තාවන් සෑම 3 කුටම 1 ක් XXX හිංසනයට මුහුණ දෙයි

- ළමා විවාහ ගෝලීය වශයෙන් කාන්තාවන් හා ගැහැණු ළමයින් මිලියන 650 කට බලපායි. සුළු ජාතීන්ගේ කාන්තාවන් බොහෝ විට මේ හා වෙනත් මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන් සඳහා වැඩි අවදානමක් ඇත: නිදසුනක් වශයෙන්, ඉන්දියාවේ සමහර කුල හා ගෝත්‍රවල ළමා විවාහ අනුපාතය 74% ක් පමණ වේ. අනෙකුත් ප්‍රජාවන්ට සාපේක්ෂකව දැනටමත් එය 42% ක කම්පන සහගත ඉහළ අගයක් ඇත.

b) ප්‍රධාන වචන ලැයිස්තුව

- කාන්තාවන් සහ ගැහුණු ළමයි
- කාන්තා අයිතිවාසිකම්
- ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය
- කාන්තාවට එරෙහි හිංසනය/ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත පදනම් වූ හිංසනය
- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත කාර්යන්
- රැකබලා ගැනීමේ කාර්යන් සහ වැටුප් රහිත වැඩ

- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයෙන් නිදහස්, පූර්ව සහ දැනුම්දීම් සම්මුති (FPIC) සහ බලපෑම් තක්සේරු කිරීමේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පදනම් කරගත් යාන්ත්‍රණ.
- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ ප්‍රතිකර්ම සඳහා ප්‍රවේශය
- වෙළඳපොළ තුළ කාන්තාවන්
- සමාන වැඩට සමාන වැටුප්
- ලිංගික හා ප්‍රජනන අයිතීන් (SHRH)
- ඵලදායී සම්පත් වෙත ප්‍රවේශ වීම සහ පාලනය කිරීම
- කලින් විවාහ හා ගැබ් ගැනීම්
- මාතෘ රැකවරණය
- කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂකා කරන්නන්
- ආදිවාසී කාන්තාවන්
- ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන්
- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව වෙන් කරන ලද දත්ත

ප්‍රධාන මෙවළම්

කාන්තාවන්ට ආහාර සහ පෝෂණය සඳහා ඇති අයිතිය සඳහා විවිධ නීති මෙවලම් සපයයි. ආහාර සඳහා ඇති අයිතිය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මෙවලම් (සාමාන්‍යයෙන් මානව හිමිකම් පිළිබඳ) කාන්තාවන්ට මෙන්ම පිරිමින්ට ද අදාළ වන බව සඳහන් කිරීම වැදගත් ය. කෙසේ වෙතත්, CEDAW වැනි නිශ්චිත මෙවලම් සහ එහි බලයලත් අර්ථ නිරූපණයන් (CEDAW අංක 34 හරහා) විශේෂයෙන් කාන්තාවන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය සඳහා අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධ ගැටළු වලට විසඳුම් ලබා දේ.

ජාත්‍යන්තර ප්‍රධාන මෙවලම්

- Universal Declaration of Human Rights (Articles 2, 7, 16 and 23) (UDHR)
- International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966), Articles 3, 7, 11.1 and 11.2. (ICESCR)

UN Declaration for the Rights of Peasants and Other People working in Rural Areas (UNDROP)

- **(2.2, 13, 15 සහ විශේෂයෙන් 4 වන වගන්තිය ගොවි කාන්තාවන් සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සේවය කරන කාන්තාවන් පිළිබඳව)** 4 වන වගන්තියෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ජීවත්වන සහ / හෝ වැඩ කරන ගොවි කාන්තාවන්ගේ සහ අනෙකුත් කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් මෙන්ම ඒවා ඉටු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා රාජ්‍යයන්ගේ බැඳීම් ද දක්වා ඇත. UNDROP විසින් ඉඩම්, බීජ, ජෛව විවිධත්වය සහ ආහාර පරමාධිපත්‍ය වැනි පුද්ගල හා සාමූහික මානව හිමිකම් අනිකුත් ඒවා අතර පිළිගෙන ඇත. CEDAW විසින් මීට පෙර පිහිටුවන ලද රාජ්‍යයන්ගේ මානව හිමිකම් බැඳීම් ශක්තිමත් කරන අතර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් පූර්ණ ලෙස භුක්ති විඳීමට බලපාන සෘණාත්මක සිරිත් විරිත් හා සාම්ප්‍රදායික පිළිවෙත් ආමන්ත්‍රණය කරයි.

- පොදු අදහස් අංක 3 (1990) - ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ කාරක සභාවේ රාජ්‍ය පාර්ශවයන්ගේ බැඳීම්වල ස්වභාවය. (CESCR GC3)

- පොදු අදහස් අංක 12 (1999). ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ කමිටුවේ ප්‍රමාණවත් ආහාර ලබා ගැනීමේ අයිතිය (CESCR GC12)

- ආදිවාසී ජනතාවගේ අයිතිය පිළිබඳව එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රඥප්තිය United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (2007). (UNDRIP)

- FAO ස්වේච්ඡා මාර්ගෝපදේශ (2004) ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ සන්දර්භය තුළ ප්‍රමාණවත් ආහාර සඳහා ඇති අයිතිය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සහාය වීම

- CFS, ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාවයේ සන්දර්භය තුළ ඉඩම්, ධීවර හා වනාන්තරවල වගකීම් පාලනය පිළිබඳ ස්වේච්ඡා මාර්ගෝපදේශ (2012) - ඡේදය. 14.4, 5.4

- CFS, දිගුකාලීන අර්බුදතුල ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ පෝෂණය සඳහා ක්‍රියාකාරී රාමුව (2015): මූලධර්මය 1 (xi), 5 සහ 9 (CFS-FFA)

- FAO, ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ දරිද්‍රතාවය තුරන් කිරීමේ සන්දර්භය තුළ තිරසාර කුඩා පරිමාණ ධීවර සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ස්වේච්ඡා මාර්ගෝපදේශ (2015), ඡේද 7.2, 8.1-8.4 සහ 11.7

- ILO ආදායම් ආරක්ෂණ නිර්දේශ අංක 67 (1944)

- ILO සම්මුතිය (අංක 111) 1958 රැකියා හා රැකියාව සම්බන්ධයෙන් වෙනස් කොට සැලකීම සහ සම්මුතිය (අංක 100) සමාන වටිනාකම් සහිත වැඩ සඳහා පිරිමි සහ කාන්තා සේවිකාවන්ට සමාන වැටුප් ,1951

ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව විශේෂිත මෙවලම්

- කාන්තාවන්ට එරෙහි සියලු ආකාරයේ වෙනස්කම් කිරීම් තුරන් කිරීමේ සම්මුතිය (1979) 11 වන වගන්තිය(CEDAW)

- CEDAW පොදු නිර්දේශ, විශේෂයෙන්: ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අංක 34 - වැදගත්!

කොටුව (නිදර්ශනයකට උදාහරණයක් ලෙස): කාන්තාවන්ට වෙනස් කොට සැලකීම ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා පූර්ණ හා අයිතිවාසිකම් මත පදනම් වූ ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අංක 34 දරණ CEDAW පොදු නිර්දේශය, විශේෂයෙන් ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය පිළිබඳව ආහාර පරමාධිපත්‍යයේ සන්දර්භය තුළ හඳුනාගෙන ඇත. ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ට, විශේෂයෙන් ඔවුන්ගේ ආහාර අයිතියට අදාළව වෙනස් කොට සැලකීම ආමන්ත්‍රණය කිරීම සඳහා සවිස්තරාත්මක, ක්‍රමවේදයක් තුළ සහ අයිතිවාසිකම් මත පදනම් වූ නිර්දේශ ලබා දීම විශේෂයෙන් කැපී පෙනේ.
තවද, CEDAW පොදු නිර්දේශ අංක 34 මගින් ආහාර පරමාධිපත්‍යයේ සන්දර්භය තුළ

- අංක 16 ග්‍රාමීය හා නාගරික පවුල් ව්‍යවසායන්හි වැටුප් රහිත කාන්තා සේවිකාවන්
- අංක 13සමාන වටිනාකමක් ඇති වැඩ සඳහා සමාන වැටුප්
- අංක 35 ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ කාන්තාවන්ට එරෙහි හිංසනය
- අංක 26 සංක්‍රමණික කාන්තා සේවිකාවන්

බීජිං ප්‍රකාශනය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා වේදිකාව, බීජිං +5 දේශපාලන ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රතිලාභ: මෙහිදී 1995 සැප්තැම්බර් මාසයේ පැවති සිව්වන ලෝක කාන්තා සමුළුවේදී ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය සහ කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා වූ එකගතාවය තහවුරු කර තිබේ.

කලාපීය උපකරණ:

- අප්‍රිකාවේ මානව හා ජනතා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අප්‍රිකානු ප්‍රඥප්තිය, 16, 22 වන වගන්තිය අප්‍රිකානු කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මානව හා ජනතා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ අප්‍රිකානු ප්‍රඥප්තිය, 15 වන වගන්තිය

- ඇමරිකාවේ: ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මානව හිමිකම් පිළිබඳ ඇමරිකානු සම්මුතියට අතිරේක කෙටුම්පත (1995). (සැන් සැල්වදෝරයේ ප්‍රඥප්තිය)

  කාන්තාවන්ට එරෙහි හිංසනයන්ට ද දඬුවම් කිරීම සහ තුරන් කිරීම (බෙලෙම් ඩෝ පරා සම්මුතිය)

- යුරෝපය: කාන්තාවන්ට හා ගැහැණු ළමයින්ට එරෙහි හිංසනය සහ ඔවුන්ට එරෙහි සියලු ආකාරයේ වෙනස්කම් කිරීම් වලට එරෙහිව යුරෝපා මාර්ගෝපදේශ

D)නිශ්චිත කරුණු සහ සංකලනය, වෙනස් කොට සැලකීම සහ ඡේදනය වීම ඇතුළුව කාණ්ඩ අනුව සංවිධානය කරන ලද ප්‍රශ්න

සමහර ප්‍රධාන තේමාවන් (යොමු ලෙස / ඉහත ප්‍රධාන වචන සමඟ සැසඳිය යුතුය):

ස්වාභාවික සම්පත් සඳහා ප්‍රවේශය

- කුසගින්න, මන්දපෝෂණය, රක්තහීනතාවය
- ශ්‍රම / රැකවරණ වැඩ
- ප්‍රචණ්ඩත්වය
- සහභාගීත්වය
- අධ්‍යාපන
- ලිංගික හා ප්‍රජනන අයිතීන්
- වෙනස්කොට සැලකීම / සමාජ ඡේදනය වීම
- කලින් විවාහ හා ගැබ් ගැනීම්
- මානව හිමිකම් ආරක්ෂා කරන්නන්
- ආයතනික අපයෝජනය

ආහාර පද්ධති පාලනය

- ඔබේ රාජය CEDAW සම්මුතිය අනුමත කර තිබේද? රජය සිය නීති පද්ධතියට ජාත්‍යන්තර මෙවලම ඇතුළත් කර තිබේද?

  සෑම රාජ්‍යයක්ම පාහේ CEDAW සම්මුතිය අනුමත කර ඇත. ඔබේ රජය එම රාජ්‍යන් 189 අතර තිබේදැයි ඔබට මෙහි පරීක්ෂා කළ හැකිය. “සංස්ථාගත කිරීම” යන්නෙන් අදහස් වන්නේ එය දේශීය නීතියට ඒකාබද්ධ කර ඇති බවයි.

  මෙවලම් අනුමත කිරීමෙන් පමණක් භූමියේ කාන්තාවන්ගේ හා ගැහැණු ළමයින්ගේ තත්වය ස්වයංක්‍රීයව වෙනස් නොවන නමුත්, රජය විසින් කරන ලද ප්‍රතිපත්ති සහ උපදේශන සැලකිල්ලට ගැනීමේදී සිදු කරන පැහැදිලි සහ එකගතා පිළිබඳව ඔබ සොයා බැලිය යුතුය.

- ඔබ ජීවත් ප්‍රදේශයේ කාන්තාවන්ගේ කුසගින්න, ආහාර අනාරක්ෂිතභාවය සහ මන්දපෝෂණයෙන් පෙළෙන ප්‍රතිශතය කොපමණද? උදා. ආදිවාසී, වර්ණය අනුව කාන්තාවන්, සංක්‍රමණික කාන්තාවන් විශේෂයෙන් බලපෑමට ලක්ව තිබේද? රක්තහීනතාවයෙන් පෙළෙන කාන්තාවන්ගේ ප්‍රතිශතය කුමක්ද? වෙන් කළ දත්ත තිබේද?

  සියලුම කාන්තාවන් යම් ආකාරයක හිංසනයකට හා වෙනස් කොට සැලකීමකට මුහුණ දෙයි. පංතිය, කුලය, සම්භවය, ජනවර්ගය සහ වයස වැනි අනන්‍යතාවයන් නිසා සමහරු දෙගුණ හෝ තෙගුණ වශයෙන් වෙනස්කොට සැලකීම්වලට මුහුණ දේ. නිදසුනක් වශයෙන්, ග්වාතමාලාවේ ආදිවාසී කාන්තාවන් සහ ගැහැණු ළමයින් මන්දපෝෂණයෙන් වැඩිපුරම පීඩාවට පත්ව සිටිති.

- කාන්තාවන් අයිතිවාසිකම්වල හිමිකරුවන් ලෙස අර්ථවත් සහභාගීත්වය සහතික කරන නීති තිබේද? මෙම නීති සහ ප්‍රතිපත්ති කොතෙක් දුරට ක්‍රියාත්මක වේද?

- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව වෙන් කරන ලද දත්ත රජයේ බලධාරීන් විසින් පුළුල් ලෙස එකතු කර තිබේද?

  සමහර කණ්ඩායම් ආන්තිකකරණයට ලක්විය කරන්නේ කවුරුන්ද යන්න හෙළි කිරීමට සමහර විට සැඟවුණු ආකාරවලින් මෙම වෙන් කළ දත්ත ප්‍රධාන වේ,. උදාහරණයක් ලෙස, ග්වාතමාලාවේ මන්දපෝෂණය පිළිබඳ නවතම ජාතික මට්ටමේ දත්ත දෙස බැලුවහොත් එය XXX ට බලපායි. කෙසේ වෙතත්, අපි ආදිවාසීන් දෙස බැලුවහොත්, එම අගය XXX දක්වාත්, කාන්තාවන් සම්බන්ධයෙන් XXX දක්වාත් ඉහළ යයි. ආදිවාසීන් ඓතිහාසික හා ව්‍යුහාත්මකව වෙනස්කොට සැලකීම්වලට මුහුණ දී ඇති අතර, ඊටත් වඩා කාන්තාවන් ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හේතුවෙන් මුහුණ පා ඇත. මේවා සම්බන්ධයෙන් මුල් දත්තවල සම්පූර්ණ චිත්‍රය නොපෙන්වයි.

- සැබෑ කාන්තා නියෝජනය කොපමණද? පාර්ලිමේන්තුවේ හෝ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් තේරී පත් වූ තනතුරුවල සිටින කාන්තාවන්ගේ ප්‍රතිශතය කොපමණද?

  නිදසුනක් වශයෙන්, රුවන්ඩා ප්‍රාන්තය 2003 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ තේරී පත් වූ තනතුරු සඳහා කාන්තාවන් සඳහා 30% ක කෝටාවක් ලබා දී ඇත. එම වර්ෂයේ දී පාර්ලිමේන්තු ආසනවලින් 50% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් හිමි වූයේ කාන්තාවන්ට ය.

- මධ්‍යම, කලාපීය සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් රාජ්‍ය ආයතනවල කාන්තාවන් සහ ජනවාර්ගික සුළුතරයන් ප්‍රමාණවත් ලෙස නියෝජනය වේද? විවිධ මට්ටම්වල තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලීන් සඳහා කාන්තාවන්ට අර්ථවත් ලෙස සහභාගී විය හැකිද?

  ඔබ ජීවත් වන ප්‍රදේශයේ කාන්තාවන්ට ඉඩම් හිමි ප්‍රතිශතය කොපමණද? මෙම දත්ත තිබේද? මූලාශ්‍ර පරීක්ෂා කිරීමට හෝ සංඛ්‍යාලේඛන කාර්යාල හෝ කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය / කාර්යාල සමඟ සම්බන්ධ වීමට ඔබට උත්සාහ කළ හැකිය.

- ඔබ ජීවත් වන ප්‍රදේශයේ ගෘහ, රැකවරණ සහ සමාජ ප්‍රජනන කටයුතු බෙදී ඇති ආකාරය පිළිබඳ දත්ත තිබේද?

  සමාජීය වශයෙන් (හිමි වූ භූමිකාවන් නිසා), කාන්තාවන් වැටුප් රහිත රැකවරණයෙන් සහ සමාජ ප්‍රජනන කාර්යභාරයෙන් විශාල කොටසක් ඉටු කරයි. රෝගී සහ වැඩිහිටියන් රැකබලා ගැනීම හා ආහාර පිසීම, පිරිසිදු කිරීම මෙයට ඇතුළත් ය. නිදසුනක් වශයෙන්, කාන්තාවන් XXX මෙම ක්‍රියාකාරකම් සමඟ දිනකට පැය 10 ක් පමණ ගත කරයි. මෙය දේශපාලන වැඩ වැනි වෙනත් ආකාරයේ වැඩවල යෙදීමට බාධාවක් විය හැකිය.

  * මෙයින් අපි අදහස් කරන්නේ පුරුෂයින් හා ස්ත්‍රීන්, ගැහැනු ළමයින් සහ පිරිමි ළමයින්ගෙන් අපේක්ෂා කරන සංස්කෘතික භූමිකාව හා හැසිරීම

සොබාදහම ආරක්ෂා කිරීම සහ පුනර්ජනනය කිරීම

- කාන්තා ගොවීන්ට, ධීවරයන්ට පොදු ඉඩම්, ධීවර ස්ථාන සහ වනාන්තර වෙන් කිරීමේදී ප්‍රමුඛතාවය දෙන නීති තිබේද?

- ශාක හා සතුන් හීලෑ කිරීම, පෝෂණය, ජාන වැඩිදියුණු කිරීම සහ පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය පිළිබඳ ජනප්‍රිය දැනුම වර්ධනය කරමින් ආහාර පද්ධතිවල සොබාදහම ආරක්ෂා කිරීම හා පුනර්ජීවනය සඳහා කාන්තාවන් අගනා දායකත්වයක් සපයයි.

- ආදිවාසීන්ගේ හා කුඩා පරිමාණ ආහාර නිෂ්පාදකයින්ගේ සාම්ප්‍රදායික ගොවිතැන, ධීවර, පශු සම්පත් හා බැදුණු පද්ධති ආරක්ෂා කිරීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නීති තිබේද? ඒවා පාරිසරික හා දේශගුණික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ පදනමද ගොඩ නගනවාද?

- වන විනාශය, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය, අධික ලෙස මසුන් ඇල්ලීම, ගැටුම් සහ යුද්ධය වැනි පාරිසරික විනාශය සහ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ආර්ථික හා දේශපාලන ක්‍රියාත්මකවීම් ආමන්ත්‍රණය කරන නීති / ප්‍රතිපත්ති තිබේද? මෙම නීති / ප්‍රතිපත්ති විශේෂයෙන් කාන්තාවන්ගේ ආහාර හා පෝෂණය සඳහා වූ අයිතිය කෙරෙහි එවැනි ක්‍රියාවන්ගේ උග්‍ර බලපෑම සිදු කරයිද?

සෞඛ්‍යය සහ යහපැවැත්ම

- ඔබේ රටවල ළමා විවාහයට අවසර තිබේද? ළමා විවාහ අනුපාතය කීයද? නව යොවුන් වියේ ගැබ්ගැනීම්වල අනුපාතය කීයද?

  ළමා විවාහය යනු දෙදෙනෙකු අතර විවාහයක් ලෙස අර්ථ දක්වා ඇති අතර, එක් අයෙකු හෝ දෙදෙනාම වයස අවුරුදු 18 ට අඩු අය වෙති. විවාහක වූවාක් මෙන්, අවුරුදු 18 ට අඩු ළමයින් හවුල්කරුවෙකු සමඟ ජීවත් වන අවිධිමත් සබඳතාවය, මෙම අර්ථ දැක්වීම යටතේ වේ. ළමා විවාහ විශේෂයෙන් ගැහැනු ළමයින්ට හානිකර ය, මන්ද ඔවුන් බොහෝ විට කුඩා අවදියේදීම ගැබ් ගත හැකිය - ළමා විවාහ සහ පූර්ව ගැබ් ගැනීම් ආහාර හා පෝෂණය සඳහා ඇති අයිතියට අයත් වේ.

- කාන්තාවන්ට සෞඛ්‍ය සේවා සහ වෙනත් සමාජ ප්‍රතිලාභ සහ ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග ලබා ගත හැකිද? වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්, කාන්තාවන්ට රෝහල්වලට හෝ වෙනත් ආකාරයක සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා ගත හැකිද?

- ලිංගික හා ප්‍රජනන අයිතීන් කාන්තාව සතු වේද? වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්: කාන්තාවන්ට සහ ගැහැණු ළමයින්ට ලිංගික සම්බන්ධතා පැවැත්විය යුතුද යන්න සහ දරුවන් කොපමණ සංඛ්‍යාවක් ලබා ගත යුතුද යන්න තීරණය කළ හැකිද? ඔවුන්ට නොමිලේ හෝ දැරිය හැකි උපත්පාලන ක්‍රම වෙත පිවිසිය හැකිද? ගබ්සාවට අවසර තිබේද? එසේ නම්, කුමන තත්වයන් යටතේ ද? මෙය නොමිලේ ද? ආරක්ෂිතද?

- මව්කිරි දීම පිළිබඳව කාන්තාවන්ට තීරණය කළ හැකිද? මව්කිරි දීම සහ කාන්තාවන්ගේ මව්කිරි දීම ආරක්ෂා කිරීමට, ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ සහාය දැක්වීමට ඔබේ රජයට ප්‍රතිපත්ති තිබේද? මව්කිරි දෙන්නේ ද සහ කෙසේද යන්න තෝරා ගැනීමට කාන්තා අයිතිවාසිකම් තිබේද?

  කාන්තාවන් මව සහ රැකවරණය සපයන්නන් ලෙස පමණක් නොව, තමන්ගේම අයිතිවාසිකම් ඇති මනුෂ්‍යයන් ලෙස සැලකිය යුතුය. ඔවුන් දරුවෙකු බිහි කරන විට, ඔවුන්ගේ එක් අයිතිවාසිකමක් වන්නේ ඔවුන්ට කිරි දීම හෝ කෙසේද යන්න තෝරා ගැනීමට හැකිවීමයි - කිරි ආදේශක වැනි ලාභ සඳහා නිෂ්පාදන විකිණීමට උත්සාහ කරන සමාගම්වල මැදිහත්වීමකින් තොරව සහ එයට ඉඩ දෙන රජයේ ප්‍රතිපත්තිවල සහාය ඇතිව ඔවුන් එසේ තෝරා ගන්නේ නම් ඒ සඳහා අයිතියක් තිබේ.

- කාන්තාවන්ට රැකියා ස්ථානයේ මාතෘ නිවාඩු සඳහා අයිතියක් තිබේද?

- අසනීප හෝ අපහසු බවක් දැනෙන විට කාන්තාවන් දිගටම වැඩ කළ යුතුද?
- වේදනාකාරී ඔසප් වීමක් සිදුවූ කාන්තාවන්ට වැඩ කිරීමට නොහැකි අවස්ථාවලදී වැටුප් සහිත ලෙඩ නිවාඩුවලට ප්‍රවේශ විය හැකිද?

- මිල ඉහළ යාමට පෙර හා වර්තමානයේ ගුණාත්මකභාවය, ප්‍රමාණය සහ විවිධත්වයේ වෙනස් වීම බලපෑම් සහගත ප්‍රජාවට දැනෙන්නේ කෙසේද? ආහාර වේලෙහි මාරුවීම් සිදුවී තිබේද (එනම්, එක් ආහාරයක් තවත් ආහාරයකට ආදේශ කිරීම) මෙහි සමාජ-සංස්කෘතික බලපෑම් මොනවාද (උදා: සෞඛ්‍ය තත්ත්වය හෝ ආහාර ආශ්‍රිත සිරිත් විරිත් මත)?

නිෂ්පාදන මාදිලිය, සේවා නියුක්තිය සහ විනිමය

- සේවා කොන්දේසි සුරක්ෂිතද, වැඩ කරන අතර තුර විවේක ගැනීමට හා මව්කිරි දීමට ප්‍රමාණවත් නිදහස් කාලයක් ලබා දීම සහ එය පවුල් හා සමාජ වටිනාකම් ලෙස සැලකිල්ලට ගන්නවාද?
  සෞඛ්‍ය සම්පන්න සහ තිරසාර ආකාරයකින් ආහාර පද්ධති සැකසීමේදී ආහාර පද්ධතිවල සේවා නියුක්තිය හා සේවා කොන්දේසි සැලකිල්ලට ගත යුතු මූලික අංගයකි.

- කාන්තා සේවිකාවන් පළිබෝධනාශක හෝ වල් නාශක යෙදීමෙන් (බොහෝ විට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂාවක් නොමැතිව සිදු කරනු ලැබේ), මෑතකදී ඉසින ලද නිෂ්පාදන හැසිරවීමෙන් හෝ සමහර අවස්ථාවලදී කෙලින්ම පළිබෝධනාශක යෙදූමේ මාර්ගයට යාමෙන් විෂ රසායනික ද්‍රව්‍යවලට නිරාවරණය වේද?
  හානිකර රසායනික ද්‍රව්‍ය, පළිබෝධනාශක, වල් නාශක, ප්‍රතිජීවක ඖෂධවලට නිරාවරණය වීමෙන් කාන්තාවන්ට ඔවුන්ගේ ප්‍රජනන සෞඛ්‍යය සහ දරුවන්ගේ සෞඛ්‍යය හා සෞඛ්‍යය සහතික කිරීම සඳහා ආහාර නිෂ්පාදනයට අදාළ ඕනෑම විෂ ද්‍රව්‍යයක් නිරාවරණය වීමෙන් නිදහස් වීමට අයිතියක් ඇත.

- මව්කිරි ආදේශක නිෂ්පාදනය සහ භාවිතය ඔබේ ප්‍රාන්තයේ පොදුද? වඩාත්ම දේශීය ආහාර පද්ධති ලෙස තිරසාර ළදරු පෝෂණ ක්‍රම සහ මව්කිරි දීම සඳහා ඔබේ රජය සහාය දක්වයිද? මව්කිරි ආදේශක මගින් මව්කිරි දෙන මව්වරුන්ට ඇති හැකියාව ඉක්මනින් බාධා කළ හැකිය.

- කෘෂි විද්‍යාත්මක වැඩපිළිවෙලක් වෙත මාරුවීමේදී විශේෂයෙන් සෞඛ්‍ය සේවකයින්ට සහ කුඩා පරිමාණ ආහාර නිෂ්පාදකයින්ට සහාය වෙමින් මානව සෞඛ්‍යයට හා කෘෂිකාර්මික හා ආහාර පද්ධතිවල පරිසරයට හානිකර රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම සඳහා රජය පරිවර්ථන කාලයක් ආරම්භ කර තිබේද?
- කාන්තා සේවිකාවන්ගේ ශ්‍රම තත්ත්වය නරක අතට හැරෙන / අහිතකර ලෙස බලපාන කිසියම් සිදුවීමක් / ගොඩනැගීමක් (උදා: කම්කරු නීති වෙනස් කිරීම) කර තිබේද?

- රටේ ව්‍යවස්ථාපිත අවම වැටුප කුමක්ද? ස්ත්‍රීන් හා පුරුෂයන් අතර සාමාන්‍ය වැටුපෙහි වෙනසක් තිබේද?

- මූල්‍ය වෙළඳපොළේ සම්මත අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව කටයුතු කිරීමේදී ඔවුන් මුහුණ දෙන දුෂ්කරතා සැලකිල්ලට ගෙන ඉඩම් නොමැති කාන්තා කුඩා වතු හිමියන්ට හෝ ග්‍රාමීය කම්කරුවන්ට විශේෂ ණය පහසුකම් ලබා දෙන නිශ්චිත නීති ක්‍රියාත්මක වේද?

- රාජ්‍ය තීරණ, පෞද්ගලික සේවා යෝජකයන්ගේ හෝ නිලධාරීන්ගේ මහජන අධීක්ෂණය නොමැතිකම හේතුවෙන් පීඩාවට පත් ප්‍රජාවන් / පුද්ගලයින් ගේ සැබෑ වැටුප් / ආදායම අඩුවී තිබේද?

- රැකියා ස්ථාන / රැකියා ස්ථානවල ලිංගික හිරිහැර කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති තිබේද? තම අධීක්ෂකවරුන්ගේ හෝ වෙනත් කම්කරුවන්ගේ අතින් ලිංගික හිරිහැර සිදුවුවහොත් කාන්තා සේවිකාවන්ට මෙම පැමිණිලි යාන්ත්‍රණයන් වෙත අපහසුවකින් තොරව ළඟාවීමට හැකිද?

සංස්කෘතිය, සමාජ සම්බන්ධතා සහ දැනුම

- කාන්තාවන් විසින් සිදු කරනු ලබන රැකවරණය හා සම්බන්ධ කාර්යයන් (උදා: ආහාර පිසීම, පෝෂණය කිරීම සහ මව්කිරි දීම සහ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල මිනිසුන් නොවන ජීවීන් රැකබලා ගැනීම (උදා: බීජ, කුකුළු , පශු සම්පත්, මාළු සහ ශාක) සඳහා රජය සහ ප්‍රජාව විසින් පිලිගැනීමක් හා වටිනාකමක් ලබාදෙයිද?

- දේශීය විශ්වාසයන්, සංස්කෘතිය, ආහාර පුරුදු සහ පුද්ගලයන්ගේ මනාපයන්ට අනුකූල වන අයුරින් රජය මානුෂීය ආහාර සහ ජීවනෝපාය ආධාර ලබා දෙයිද?

- ආහාර පිසීම, පෝෂණය කිරීම සහ ළමයින්, වැඩිහිටියන් සහ රෝගී පවුලේ සාමාජිකයන් රැකබලා ගැනීම සම්බන්ධ රැකවරණය පිරිමි සහ පිරිමි ළමුන් අතර නිශ්චිතව නැවත බෙදාගැනීමට රජය සහාය දෙනවාද?

- කාන්තා ගොවීන් හා කම්කරුවන් තමන් උපයන මුදල් සහ එය වියදම් කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ පූර්ණ පාලනය භුක්ති විඳිනවාද? නැතහොත් එම මුදල වෙනත් (පිරිමි) පවුලේ සාමාජිකයෙකුට බෙදා දිය යුතුද?

- ඔබේ ප්‍රජාව තුළ කාන්තාවන්ට ඔවුන්ගේ සම්ප්‍රදායික දැනුම භාවිතා කරමින් බීජ තබා ගැනීමට හා නඩත්තු කිරීමට තවමත් හැකිද? නැතහොත් ඔබ ජීවත් වන ස්ථානයේ බීජ සඳහා කාන්තාවන්ගේ සහ ගොවීන්ගේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරන නීති තිබේද?

  ලොව පුරා බොහෝ ප්‍රදේශවල සහ ප්‍රජාවන්හි, උදාහරණයක් ලෙස අප්‍රිකාවේ කාන්තාවන් සාම්ප්‍රදායිකව බීජ තබාගෙන හුවමාරු කර ගනී. නිදසුනක් ලෙස මලාවි හි කාන්තාවන් දේශීය බීජ නිෂ්පාදනය, භාවිතා කිරීම, ඉතිරි කිරීම සහ බෙදාගැනීම සිදු කරයි. බීජ ප්‍රවර්ධනය කර ගොවියන් අතර සහ බීජ වෙළඳපොළ මගින් බෙදා ගනු ලැබේ. "බීජ පිළිබඳ පූර්ණ පාලනයක් සහ කුමන වේලාවක පැලකළ යුතුද" යන්න තීරණ ගැනීමට (වාණිජ බීජ හා සසඳන විට) කාන්තාවන් මෙහිදී ශක්තිමත් වේ.

වෙනස්කොට සැලකීම

- ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ වෙනස්කොට සැලකීම් සහ ප්‍රචණ්ඩත්වයට එරෙහිව සටන් කිරීම සඳහා නීති සහ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක වේද? ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මානව හා මූල්‍ය සම්පත් වෙන් කර තිබේද?

➢ කාන්තාවන් විවිධ ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම් සහ ප්‍රචණ්ඩත්වයන්ට මුහුණ දෙයි - ඊටත් වඩා, ඔවුන්ගේ අනන්‍යතාවයේ වෙනත් මානයන්ගෙන් ප්‍රහාර එල්ලවන විට නිදසුනක් වශයෙන්, ආදිවාසී, සංක්‍රමණික, කළු කාන්තාවන්, සමලිංගිකයන් විශේෂිත අභියෝගයන්ට මුහුණ දිය හැකිය. මෙය ඔවුන්ගේ ආහාර අයිතිය සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සැලකිය යුතු මූලික බාධකයකි.

➢ ප්‍රචණ්ඩත්වය විවිධ ආකාරවලින් ප්‍රකාශ කළ හැකිය: ශාරීරික හා ලිංගික හිංසනයේ සිට දරිද්‍රතාවය සහ ආහාර අනාරක්ෂිතතාව වැනි ව්‍යුහාත්මක ප්‍රචණ්ඩත්වය දක්වා මෙය සිදුවේ. මෙය ප්‍රමාණවත් ලෙස විසඳීම සඳහා, කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් සහ ස්වයං නිර්ණය තහවුරු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත ප්‍ර වේශයක් සඳහා සමානාත්මතාවයෙන් හා බලගැන්වීමෙන් ඔබ්බට යා යුතුය.

- ගැහැණු ළමයින්ට පිරිමි ළමයින්ට සමාන පදනමක් මත පාසැල් යා හැකිද? නැත්නම් ඔවුන් බාධකවලට මුහුණ දෙනවාද? උසස් අධ්‍යාපනයට සහභාගී වන කාන්තාවන්ගේ ප්‍රතිශතය කොපමණ ද? (විශ්ව විද්‍යාල හෝ කොලේජ්)

- කාන්තාවන්ට ඉඩම් හා භූමියට සමාන ප්‍රවේශයක් තිබේද? ඔබේ රටවල ඉඩම් සහ වෙනත් දේපළ අයිති කර ගැනීමට සහ උරුම කර ගැනීමට කාන්තාවන්ට හැකිද? ස්වාභාවික හා ඵලදායී සම්පත් වල අයිතිවාසිකම් සඳහා කාන්තාවන්ට සමාන අයිතිය ප්‍රතික්ෂේප කරන සිරිත් / සිරිත් විරිත් නීති තිබේද?

- ඉඩම් සඳහා ඇති අයිතිය ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් මානව අයිතිවාසිකමක් වන අතර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ගොවීන්ගේ සහ අනෙකුත් පුද්ගලයින්ගේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ ප්‍රකාශයේ දක්වා ඇත. 4 වන වගන්තියේ දක්වා ඇති පරිදි කාන්තාවන්ට ඉඩම් හා අනෙකුත් ස්වාභාවික සම්පත් සඳහා සමාන ප්‍රවේශයක් තිබිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමහර රටවල ගයිනියාවේ මෙන් කාන්තාවන්ට ඉඩම් උරුම කර ගැනීමට අයිතියක් නැත (පහත XXX කොටුව බලන්න).

- ගර්භනී කාන්තාවන් සේවා ස්ථානවල නිශ්චිත වයසට වැඩි කම්කරු සේවාවන්ට ප්‍රවේශවීමේදී වෙනස්කොට සැලකීම හෝ සීමා කිරීම වැළැක්වීමට කම්කරු නීති ප්‍රමාණවත්ද?

- වින්දිතයින්ට ඔවුන්ගේ ආදායම පවත්වා ගෙන යා හැකිද? (හෝ රැකවරණ ආර්ථිකයේ සේවය කරන කාන්තාවන්ට ආදායමක් පවත්වා ගැනීමට නොහැක), එසේම මිල වැඩිවීම නිසා හෝ නිශ්චිත ප්‍රතිපත්තිවලට අනුගත වීම හෝ නොවීම මත පවුල ප්‍රමාණවත් ලෙස පෝෂණය කිරීමට නොහැකි වේ. (උදා: සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන්)?

> **වැඩිදුර කියවන්න**
>
> "අන්තිමට අනුභව කරන්නේ කවුද යන්න මත ප්‍රචණ්ඩත්වය ආරම්භ වේ"
>
> ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය 2019 ප්‍රචණ්ඩත්වය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් "ආහාර අරගලවල කාන්තාවන්ගේ බලය"

e) සෙවිය යුතු දේ පිළිබඳ මග පෙන්වීම - එනම් ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සොයාගත හැක්කේ කොතැනින්ද?

- අපි මෙය වෙන වෙනම හෝ එක් එක් ප්‍රශ්නවලට අදාළව ඇතුළත් කරන්නේද යන්න සලකා බැලිය යුතුය

- මේවා උදා. නීති හෝ නිශ්චිත ගෝලීය තොරතුරු ප්‍රභවයන් (උදා: FAO සංඛ්‍යාලේඛන) හෝ ජාතික මට්ටමේ තොරතුරු / සංඛ්‍යාලේඛන විය හැක. නමුත් ගුණාත්මක දත්ත සලකා බැලීම වැදගත් වේ

- ගුණාත්මක දත්ත ගත් කල, සමහර විට සහභාගීත්ව අධීක්ෂණ ක්‍රම පිළිබඳ කොටු ඇතුළත් කිරීම සලකා බලන්න (උදා: කොලොම්බියාවේ CEDAW 2019 වාර්තාවේ ග්‍රාමීය කාන්තාවන්ගේ අයිතිවාසිකම් නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා ග්‍රාමීය කාන්තාවන් සමඟ ඔවුන් කටයුතු කළ ආකාරය)

f) වෙනත් අත්පොත් හා සැසැදීම

දේශපාලන න්‍යායපත්‍ර සෙවීම: ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කාන්තාවන් සඳහා ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය පිළිබඳ ස්ත්‍රීවාදී මාර්ගෝපදේශයක් ”

https://www.fian.org/files/files/EN-TheCommonPot-21-WEB_(1)(1).pdf

රජයේ ක්‍රියාත්මකවීම

www.fian.org/fileadmin/media/publications_2015/2007.11_Screen_state_action_against_hunger_How_to_use_the_Voluntary_Guidelines.....pdf

g) සඳහන් කර ඇති ගැටළු සඳහා උදාහරණ සහිත කොටු -

කොටුව XXX. කෘෂි විද්‍යාව (එදිරිව වෙළඳපල). කාන්තා ගොවීන් මාලි, ග්වාතමාලාවේ සහ ලොව පුරා ජෛව විවිධත්වය හා පෝෂණය ප්‍රවර්ධනය කරයි.

අපේ පෘථිවිය පාරිසරික බිඳවැටීමේ අද්දර සිටින අතර, කුසගින්න, අසමානතාවයන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය බිඳවැටීම ඉහළ යමින් පවතින මොහොතක, සෑම දිනකම කාන්තාවන් සමාජීය හා පාරිසරික වශයෙන් යුක්ති සහගත වන කෘෂි විද්‍යාත්මක භාවිතයන් ගොඩනඟා ගෙන ඉදිරියට යමින් සිටිති. CSM හි කාන්තා ඡන්ද කොට්ඨාශ සහ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම විසින් 2019 බලන්න සහ මෑත පුවත්පතක (කෘෂි විද්‍යාව) ඉදිරිපත් කිරීම අනුව කාන්තා ප්‍රවේශයක් ගත හොත් කාන්තාවන්ට සහ ප්‍රජාවන්ට විවිධ මට්ටම්වලින් ප්‍රයෝජන ගත හැකිය. එමඟින් වැඩ බෙදා ගැනීමට සහ ප්‍රජාවන් තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ කාර්යන් හුවමාරු කිරීමට, සමාන සහභාගීත්වයක් හා හුවමාරුවේ අවකාශයන් නිර්මාණය කිරීමට සහ කාන්තාවන්ගේ නිර්මාණාත්මක හා සාමූහික වැඩ ශක්තිමත් කරමින් ස්වාධීනව තීරණ ගැනීමට හැකි වේ. හානිකර කෘෂි රසායන ඉවත් කර බෝග, පලතුරු හා පශු සම්පත් විවිධාංගීකරණය කිරීමෙන් ආහාර නිෂ්පාදකයන්ගේ සහ එය පරිභෝජනය කරන අයගේ සෞඛ්‍යය හා පෝෂණය වැඩි දියුණු කළ හැකිය. ලෝකයේ සෑම ප්‍රදේශයකින්ම උදාහරණ බහුලව තිබේ. මාලි හි, බලන්න හි සඳහන් කර ඇති පරිදි, “COFERSA සමුපකාරයේ (ආහාර ස්වෛරීභාවය සඳහා ග්‍රාමීය කාන්තා සාමූහිකය) කොටසක් වන කාන්තා ගොවීන්, දේශීය ආහාරවල පෝෂණ ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව දැනුවත් කර ඇත (නිදසුනක් ලෙස, ෆෝනියෝ, මෙනේරි සහ බඩ ඉරිඟු) , සහ සුදු පාන් වැනි අඩු පෝෂණ ගුණයක් සහිත ආනයනික ආහාර වලින් ඔවුන්ගේ දේශීය නිෂ්පාදන වෙත මාරු වීමට පාරිභෝගිකයින් දිරිමත් කර ඇත - එසේම ඒමගින්කාන්තාවන්ට වෙළඳපල වෙත ඇති ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කරයි. සාම්ප්‍රදායික දැනුම හා සංස්කෘතිය මත පදනම් වූ සහ දේශීය ආහාරපානවල ප්‍රකාශිත දේශීය ජෛව විවිධත්වයේ ගමන් කිරීම ඔවුන්ගේ කාර්ය කරගෙන යාමට උදව් වේ. අත්ලාන්තික් සාගරය හරහා, ග්වාතමාලාවේ කවුවු ඇලූම් සංවිධානය Association Qachuu Aloom (මව් පෘථිවිය) විසින් වියළි කොරිඩෝවේ රබිනල් (බජා වේරපාස් දෙපාර්තමේන්තුව) හි ප්‍රජාවන් 8 ක කාන්තා ආදිවාසී නායිකාවන්ට කෘෂිකර්මය පුහුණු වීමට සහාය දක්වයි. ධාරිතාව නැංවීම, කෘෂි විද්‍යාව සහ බීජ හා සූපශාස්ත්‍ර සංස්කෘතිය බේරා ගැනීම තුළින් මන්දපෝෂණයට එරෙහි සටන මෙම කලාපය තුළ ශක්තිමත් ය. පුනර්ජනනීය බලශක්තිය භාවිතය, ජලය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම, ජල ප්‍රභවයන් ආරක්ෂා කිරීම සහ වනාන්තර හානිය නැවැත්වීම ද මෙම ක්‍රියාවලිය තුළින් දිරිගන්වයි.

සිවිල් සංවිධාන වෙබ් අඩවි

- Civil Society Mechanism for relations with the UN Committee on World Food Security - Working Group on Women

  (ලෝක ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාවන් සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී කමිටුව සමග සබඳතා සඳහා සිවිල් සංවිධාන යාන්ත්‍රණය)

  www.csm4cfs.org/working-groups/women

----

[1] Copied from State of the RTFN 2019. *Information provided by Justicia Alimentaria, member organization of the GNRtFN. Another source consulted which does not exist online is "Agroecology and Nutrition: Transformative Possibilities and Challenges". Rachel Bezner Kerr. In Burlingame, Barbara, and Dernini Sandro, eds. Sustainable Diets: Linking Nutrition and Food Systems. CAB International, 2019. Page 58.*

- World March of Women (ලෝක කාන්තා පාගමන)

- Global Network for the Right to Food and Nutrition (ආහාර හා පෝෂණ අයිතිය සඳහා ගෝලීය ජාලය)
  www.righttofoodandnutrition.org

- FIAN International - Gender & Women’s Rights subpage (FIAN ජාත්‍යන්තරය - ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය සහ කාන්තා අයිතිවාසිකම් උප පිටුව)

  www.fian.org/en/search

- ARROW
  https://arrow.org.my

- WURN

- AWID

ජාත්‍යන්තර සංවිධාන

- CEDAW
  www.ohchr.org/en/hrbodies/cedaw/pages/cedawindex.aspx

- Commission on the Status of Women
  www.unwomen.org/en/csw

- FAO – Gender
  www.fao.org/gender/en/

- UN Women
  www.unwomen.org/en

---

[1] CEDAW, General Recommendation No. 34, *supra* note **Error! Bookmark not defined.**, at para. 64.